

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/6/2022
Identifikačné číslo spisu:	2616206382
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2616206382.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Igora Belka a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcov 1/ K. Š. L., bytom v W. H., L. XX/X-XX, 2/ K. A. L., bytom v W. H., L. XX/X-XX, žalobcovia zastúpení advokátskou kanceláriou Lichner Legal s. r. o., so sídlom v Trenčíne, Legionárska 7451/4, proti žalovanému T. Y., bytom v L., L. XXX/XX, zastúpenému advokátkou JUDr. Martou Rybárovou, so sídlom v Trenčíne, Jilemnického 2, o zaplatenie 11 000 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 3 C 181/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 04. septembra 2019 sp. zn. 24 Co 86/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Senica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 06. decembra 2017 č. k. 3 C 181/2016 - 101 vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ (ďalej aj „žalobcovia“) spoločne a nerozdielne sumu 11 000 € s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 10 500 € od 21. augusta 2016 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté súdom samostatným uznesením. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 44 ods. 1 prvá veta, § 51, § 663, § 671 ods. 1, § 676 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čl. 8 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že strany sporu uzavreli 31. mája 2014 zmluvu o nájme, pričom súd nemal za preukázané skutočnosti odôvodňujúce neplatnosť danej zmluvy. V danom prípade bol nájom dohodnutý na dobu určitú od 01. júna 2014 do 31. mája 2015. Prenajímatelia mali nárok na nájomné za 12 mesiacov po 500 €/mesačne. Žalovaný za uvedené obdobie zaplatil sumu 2000 €, pričom mu vznikla povinnosť zaplatiť žalobcom ešte sumu 4000 €. Súd prvej inštancie zároveň dospel k záveru o obnovení nájomnej zmluvy vždy k 01. júnu toho ktorého kalendárneho roka, z tých istých podmienok, za akých bola dojednaná pôvodne. Žalobcovia si za

obdobie od 01. júna 2015 do 31. júla 2016 uplatnili pohľadávku voči žalovanému vo výške 7000 €, t. j. za 14 mesiacov po 500 € mesačne. Súd uzavrel, že žalovanému vznikol dlh na nájomnom za obdobie od 01. júna 2014 do 31. júla 2016 v celkovej výške 11 000 €, preto ho zaviazal na zaplatenie žalobcom uvedenej sumy spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 10 500 € od 21. augusta 2016 do zaplatenia. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaného na výsluch žalobkyne 2/, ktorý považoval za nadbytočný, nakoľko menovaná nemala po právnej stránke veci uviesť žiadne iné právne skutočnosti. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 04. septembra 2019 sp. zn. 24 Co 86/2019 vo výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) ako vecne správny. Vo výroku II. priznal žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal, aplikoval naň správny predpis a rozhodnutie podrobne a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd sa podrobne vysporiadal s odvolacími námietkami žalovaného (viď body 12. a nasl. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Vo vzťahu k odvolacej argumentácii žalovaného, že súd prvej inštancie nevykonaním navrhnutý dôkaz výsluchom žalobkyne 2/, sa odvolací súd stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že vykonanie žalovaným navrhnutého dôkazu by bolo nadbytočné a neúčelné. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie svojim postupom žalovaného nevyviedol z realizácie procesného práva navrhovať dôkazy, ktoré mu procesný predpis priznáva, a správne súd jeho návrh na doplnenie dokazovania ako nadbytočný zamietol. Odvolací súd uviedol, že výsledky dôkaznej verifikácie všetkých právne relevantných dôkazných prostriedkov, ktoré boli potrebné k zisteniu skutkového stavu a vyplývajú z obsahu spisu, viedli k naplneniu podmienok pre aplikáciu ustanovení § 663, § 671 ods. 1, § 676 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, keďže poskytovali bezpečne zistený skutkový stav, ktorý bolo možné podriadiť pod uvedené hmotnoprávne pravidlo. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne sumu 11.000 eur s príslušenstvom, ktorá suma predstavuje nezaplatené dohodnuté nájomné za prenájom pozemku vo vlastníctve žalobcov za obdobie od 1. júna 2014 do 31. júla 2016. Odvolací súd skonštatoval, že polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vyslovených právnych záverov pre nezohľadnenie právnej argumentácie strany sporu, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalovaného ohľadne nevykonania ním navrhnutého dôkazu, nesprávnych skutkových a právnych záverov, za nenáležité. Pričom ďalšie odvolacie argumenty žalovaného vyhodnotil ako nerozhodné, bez potreby reagovať na ne špecifickou odpoveďou. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“). Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pretože súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti v podanom dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zaťažené uvedenou vadou, nakoľko súd nevykonaním navrhnutý výsluch žalobkyne 2/ za účelom zistenia skutkového stavu veci. Dovolateľ zároveň podal návrh na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

4. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhovali, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietol.

5. Dovolateľ následne v priebehu dovolacieho konania doručil 8. júla 2022 elektronickými prostriedkami do podateľne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podanie označené ako „doplnenie dovolania žalovaného v konaní Krajského súdu Trnava, spis.zn.č.k. 24Co/86/2019 o úhradu 11.000 eur s prísl. a návrh na odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.“, v ktorom uzavrel, že: „dovolací súd by sa mal pri svojom rozhodovaní preto správne a vážne zaoberať nielen Občianskym zákonníkom, ako lex generalis a ostatnými základnými právnymi predpismi, Ústavou SR, Ústavným

zákonem č. 23/1991 Zb, ktorým sa Listina základných práv a slobôd v znení Rímskeho protokolu č. 11, Európskym dohovorom o ľudských právach, ale aj námietkou žalovaného, že vymáhaná suma nájomného vo výške 500 eur/m², je v hrubom nepomere k plneniu žalovaného, a navyše z neho zreteľne vyplýva hrubý a prehnaný zisk žalobcov 1., 2., ktorý v našom právnom systéme možno označiť za úžeru.“

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaný, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6.1. Vzhľadom na to, že doplnenie dovolania (viď bod 5. odôvodnenia tohto rozhodnutia) bolo podané po uplynutí lehoty vyplývajúcej z ustanovenia § 427 CSP v spojení s § 434 CSP (ktorá začala plynúť 24. septembra 2019 a uplynula 25. novembra 2019, ktorý deň bol posledným dňom na podanie dovolania), dovolací súd na tento (dopĺňajúci) procesný úkon žalovaného neprihliadal. So zreteľom na uvedené uskutočnil dovolací súd konanie (len) na podklade dovolania podaného v dovolacej lehote (§ 427 CSP).

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

8. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

12. Dovolateľ namietal, že procesným postupom súdov nižšej inštancie došlo k zásahu do jeho práva na

spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Žalovaný v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP vytýkal, že sudy nižšej inštancie nevykonali za účelom zistenia skutkového stavu veci ním navrhovaný dôkaz výsluchom žalobkyne 2/.

14. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj aj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

15. So zreteľom na dovoláciu námietku najvyšší súd zdôrazňuje, že v prejednávanej veci k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedošlo ani tým, že sudy oboch nižších inštancií nevykonali všetky navrhnuté dôkazy, a teda že skutkový (skutočný) stav zistili neúplne. Navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, avšak len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). V prípade, že súd odmietne vykonať určitý stranou navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykoná ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP). Zásah do práva na spravodlivý proces by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

15.1. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

16. Dovolací súd nad rámec poukazuje, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

17. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

18. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (viď sp. zn. 4 Cdo 144/2019, 4 Cdo 108/2019, 9 Cdo 72/2020, 9 Cdo

107/2020, 9 Cdo 209/2020).

20. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.